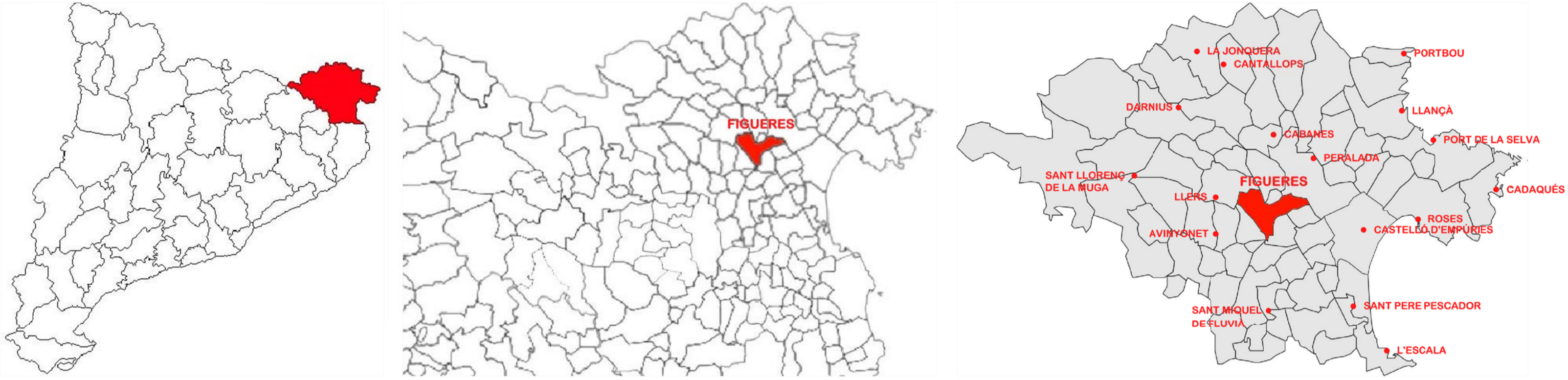
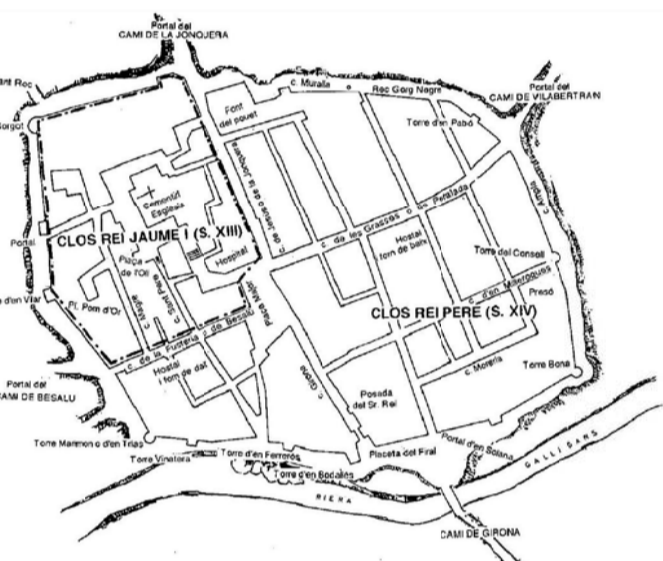

DADES FONAMENTALS DE FIGUERES

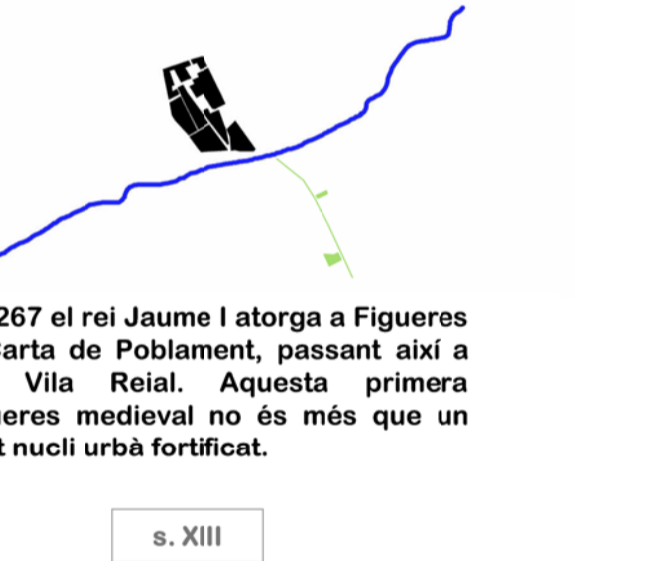

FIGUERES és la capital de comarca de l'Alt Empordà. És el principal nucli i el pol econòmic i comercial de l'Empordà. Està situada al centre de la plana empordanesa, a 39 metres sobre el nivell del mar, a l'extrem nord-oriental de Catalunya. Als seus peus corre el torrent de Galligans, que aporta al Manol aigua plujana de les comes de ponent. És la ciutat més poblada de la comarca, amb 45.262 habitants, xifra que representa un terç de la població total de la comarca. Té una extensió de 19,38 km². Característica fonamental de Figueres és la tramuntana, vent sec i fred del nord que bufa indistintament a totes les estacions però que a l'hivern pot arribar a condicionar la vida quotidiana. Figueres es troba geogràficament en el punt per on entren a la península Ibèrica les grans onades de fred siberianes o simplement d'origen europeu, donant-se una mitjana de tres dies de nevada anuals. Està ben comunicada perquè, gràcies a la seva situació, des de Figueres es pot anar a la platja, a la muntanya o travessar la frontera franco-espanyola en un interval no superior a la mitja hora. Les principals vies de comunicació són la línia ferroviària de Barcelona a Portbou, i la línia que connecta des de París fins a Figueres amb la xarxa de tren d'alta velocitat, l'autopista AP-7 de Barcelona a la Jonquera, la carretera N-II de Barcelona a França i d'altres vies secundàries que connecten l'Alt Empordà amb el Pla de l'Estany, la Garroxa i el Baix Empordà. L'atractiu comercial de Figueres és gran, sobretot per a la comarca de l'Alt Empordà, que hi ha trobat un centre proveïdor de tots els serveis necessaris, però també per a altres zones properes.

LÍNIA CRONOLÒGICA

Clos medieval de Figueres, primerament el del rei Jaume I (s. XIII) i ampliat pel rei Pere (s. XIV).

s. XIII

s. XIV

La vila experimenta la primera expansió urbana, amb l'ampliació del recinte emmurallat i formació d'una nova trama de carrers rectilinis perfectament reconeixibles en l'actualitat. Es funda el primer equipament civil: l'Hospital de Caritat (1313). És un eixample sobre dos clars eixos viaris: Besalú-Vilabertran i Girona-la Jonquera.

s. XV-XVI

s. XVII

Com a conseqüència del Tractat dels Pirineus (1659), Figueres esdevé la principal població de frontera en aquest sector nord-occidental. S'urbanitza el sector de l'antic hospital de pobres.

Plànol datat el 1783, acabades les obres del Castell. Arxiu Col·legi d'Arquitectes de Girona.

S'inicia la construcció del Castell de Sant Ferran (1753). La trama urbana de la vila extramurs es troba consolidada especialment en els ravals dels camins i carreteres a la Jonquera, Girona, Peralada i Besalú. S'urbanitzen els sectors de les Eres de la Vila i Tapis, aquests darrers relacionats amb la nova implantació del convent dels Caputxins (1760).

s. XVIII

s. XVIII

Al 1830 s'enllesteixen les obres de formació de la nova plaça de l'Ajuntament, de traçat neoclàssic i galeries porxadades. S'inicien les obres de cobriment de la riera (1831), cosa que permetrà la formació de la nova Rambla, nou espai social i urbà sobre el que gravitarà en gran mesura la Figueres contemporània.

Pintura del safareig públic a la riera, que encara no estava soterrada en aquest punt. Col·lecció del sr. Josep Sala i Salip.

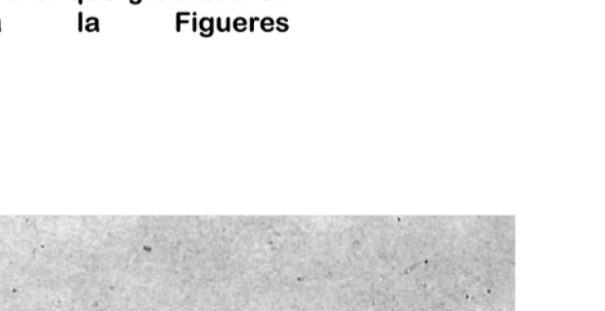

La plaça del Gra durant un dia de mercat setmanal. Col·lecció del sr. Josep Sala i Salip.

1840

1830

S'inaugura el nou Teatre Municipal, gran equipament d'estil neoclàssic projectat per l'arquitecte Roca i Bros. El mateix confecciona un detallat plànol del conjunt de la ciutat com a eina de desenvolupament urbanístic (1859).

Plànol datat el 1859, ens mostra una vila limitada pels carrers de Pujades, la ronda del Firal i la calçada dels Monjos. Arxiu Municipal de Figueres.

PLA DIRECTOR URBANÍSTIC DEL SISTEMA VIARI DE FIGUERES

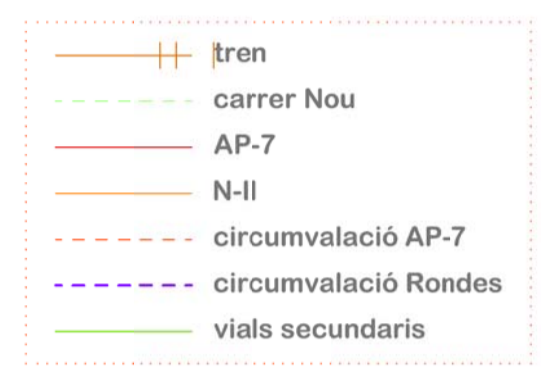
Aquest pla, aprovat l'any 2005, tenia com a objectiu clar la millora de la mobilitat viària de Figueres. Pretenia descongestionar el trànsit del centre de la ciutat, especialment d'aquells vehicles que el seu recorregut era creuar de punta a punta la ciutat.

El que trobem actualment és una ciutat amb uns recorreguts de mobilitat molt ben dissenyats de nord a sud, gràcies a l'AP-7 i a la nacional N-II. Per contra, els recorreguts d'est a oest no estan ben resolts. Per això el que plantejava aquest pla era la creació de diverses rondes que envoltaven la ciutat, i així, alliberar el centre i deixar-lo bàsicament per a vianants.

Un altre punt de proposta del pla era el soterrament de les vies ferroviàries per tal de transformar l'espai públic i eliminar una clara barrera arquitectònica.

El carrer NOU era part del recorregut de l'antiga N-II. El nou pla va fer desviar el trànsit d'aquest punt creant uns desviaments de la pròpia N-II que la feien anar per l'extraradi de la ciutat. Això, però, no ha garantit que el carrer Nou sigui un constant anar i venir de vehicles. És per aquest motiu que el propi Pla director parla del carrer Nou com a carrer d'ús exclusiu per a vianants.

Les Rondes i el tall al trànsit al carrer Nou encara avui dia es troba sense construir.

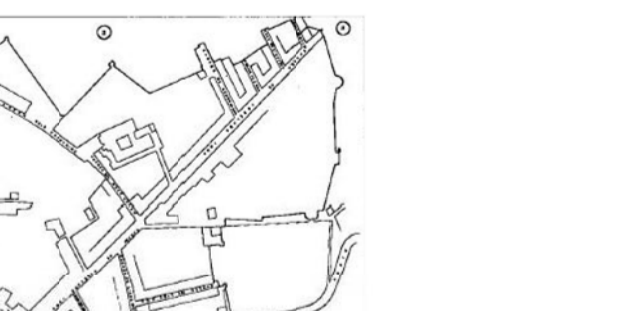
Plànol d'eixample per les parts sud-oest, amb un gran firal de bestiar, i sud-est, amb una gran plaça de l'estació. Arxiu Municipal de Figueres.

Arribada del ferrocarril a la ciutat, que desplaça progressivament la centralitat cap a aquest nou sector. El mestre d'obres municipal Papell i Lienas dissenya un plànol de la ciutat amb propostes d'ordenació per al seu creixement.

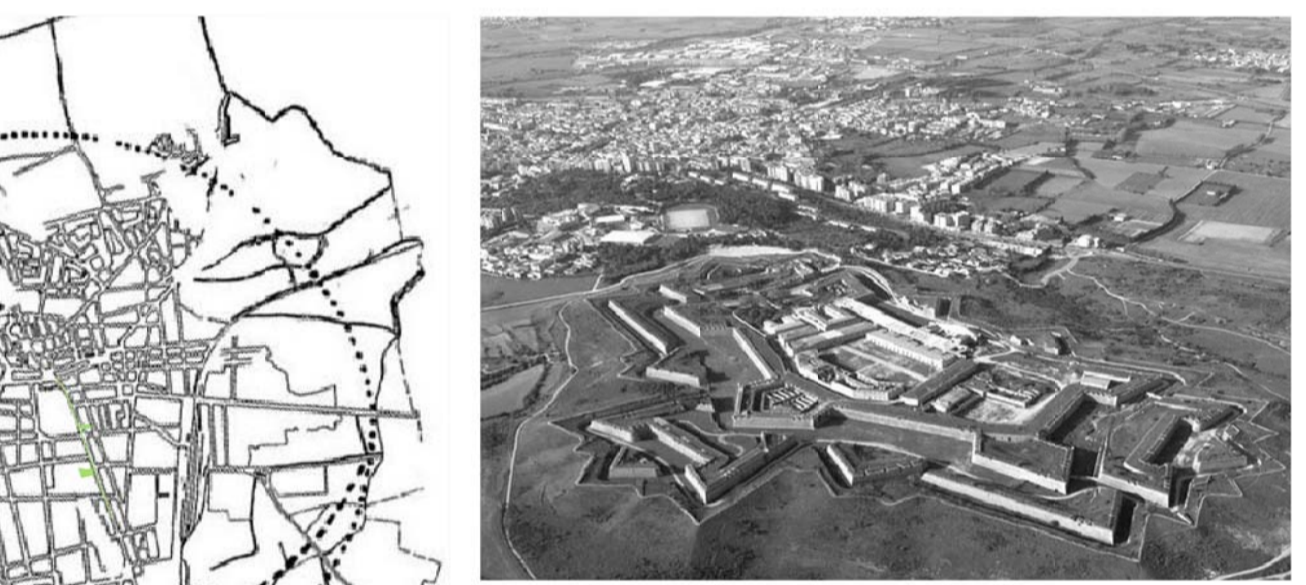
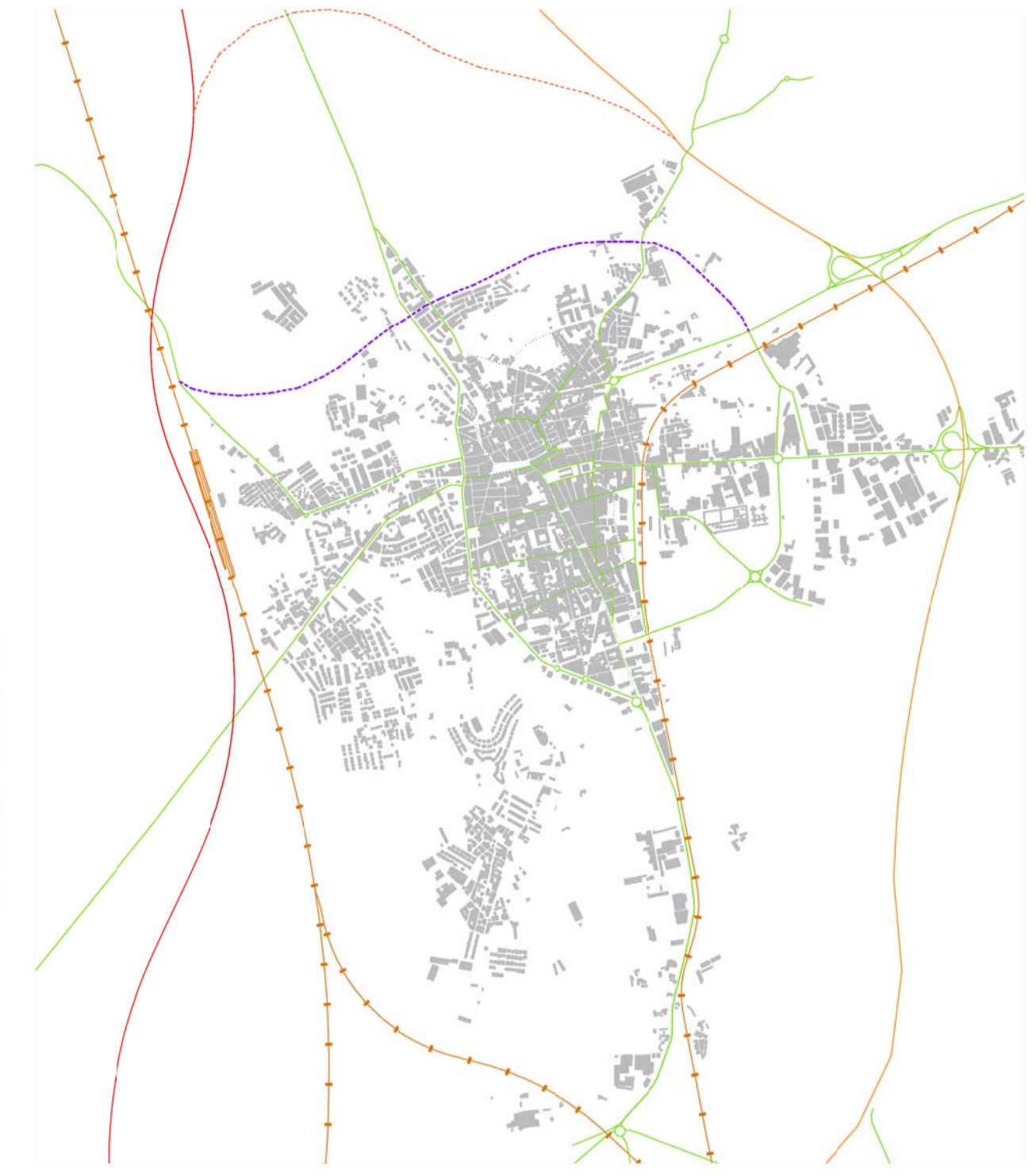
1878

1850

S'aprova el Pla General d'Ordenació Urbana, redactat per l'arquitecte municipal Alexandre Bonaterra, on diu que es pretén donar a aquesta ciutat una configuració urbana que s'adapti a les seves necessitats col·lectives facilitant un desenvolupament ordenat.

Plànol datat el 1930, oferia una visió de l'eixample pel sector de Cendrassos i la zona entre el carrer Nou, la via del tren i els voltants de la presó. Arxiu Municipal de Figueres.

Vista aèria de Figueres en l'actualitat.

1958

1923

L'antic Pla queda debilitat pel pas dels anys i per les noves necessitats urbanístiques. Al 1975 s'aprova un nou Pla General, que consisteix en ampliar les zones urbanes, amb altures proporcionades a l'amplada dels carrers, simplificar el tipus de zonificació i desenvolupar un gran pla parcial a tota la zona sud-oest del terme municipal. S'inaugura l'autopista per la part oest i est, que minora el trànsit de la N-II per l'interior de Figueres.

Imatge aèria de la ciutat a la dècada dels 70, quan la ciutat inicia la que ha estat la transformació urbanística més radical de la seva història. Arxiu Municipal de Figueres.